

# TOPLOTNI PASOVI IN PODNEBNI TIPI

**Toplotni pasovi:** so območja, ki se v obliki pasov raztezajo okrog zemeljske oble

Ločimo:

- Tropski pas
- Subtropski pas
- Zmerno topli pas
- Subpolarni pas
- Polarni pas

Znotraj pasov razlikujemo različne tipe podnebij. Podnebja se razlikujejo predvsem glede na količino padavin, njihovo razporeditev preko leta, ...

## PODNEBJA TROPSKEGA ali VROČEGA PASU:

- ekvatorialno
- savansko
- tropsko polsuho
- tropsko suho

### Ekvatorialno podnebje:

- kje: od ekvatorja do 10° s. in j. g. š., Amazonsko nižavje, J Amerika, ...
- temperature: visoke temperature, zaradi oblačnosti dokaj znosne, ni temperaturnih nihanj
- padavine: padavin je veliko, razporejene so enakomerno, večinoma konvekcijske, več padavin je v času zenitnega deževja
- rastlinstvo: tropski deževni gozd

### Savansko podnebje:

- kje: S in J od ekvatorja
- temperature: še vedno visoke temperature, manjša nihanja
- padavine: pojav deževne (vezana na zenitno deževje) in sušne dobe, konvekcijske padavine
- rastlinstvo: savansko – travniško rastlinstvo, zato večja poselitev

### Tropsko suho in polsuho podnebje:

- kje: S in J od savanskega
- temperature: čez dan zelo narastejo, razlike med nočjo in dnevom so velike, ko je sonce bliže zenitu višje temperature
- padavine: malo padavin, tu največje puščave
- rastlinstvo: skromno rastlinstvo

## PODNEBJA SUBTROPKEGA PASU:

Dokaj visoke temperature, letni časi, subtropski visoki zračni pritisk + zahodni vetrovi, ...vse to je značilno za subtropski pas.

- sredozemsko ali mediteransko podnebje
- subtropsko polsuho in suho podnebje
- subtropsko vlažno podnebje

### Sredozemsko ali mediteransko podnebje:

- kje: JZ deli kontinentov
- temperature: vroča in suha poletja – tropske temp., suša, mile in deževne zime – potujoči cikloni

- padavine: veliko, pridejo z potujočimi cikloni
- rastlinstvo: oljke, mediteransko rastlinstvo

#### **Subtropsko polsuho in suho podnebje:**

- kje: nadaljevanje tropskega suhega in polsuhega p. proti J in S
- temperature: visoke temperature, nihanja, pozimi pod 0°
- padavine: malo padavin
- rastlinstvo: puščavsko rastlinstvo

#### **Subtropsko vlažno podnebje:**

- kje: JV deli kontinentov
- temperature: podobne sredozemskim
- padavine: bolj enakomerno porazdeljene skozi leto, razen padavinskega viška – monsoni (prevladujejo v Aziji)
- rastlinstvo: vlažni subtropski in monsunski gozd

#### **PODNEBJA ZMERNO TOPLEGA PASU:**

Pomembna je geografska širina, morski tokovi, oddaljenost od morja, gorske pregrade, ... najpomembnejši pa so potujoči cikloni, ki vplivajo na padavine. Letni časi so tu najbolj izrazitejši.

- oceansko podnebje
- celinsko ali kontinentalno podnebje
- kontinentalno vlažno podnebje
- kontinentalno polsuho in suho podnebje
- zmerno hladno podnebje

#### **Oceansko podnebje:**

- kje: Z dele kontinentov, najbolj v Z Evropi
- temperature: zaradi oceana so nihanja majhna, sveža poletja, mile zime
- padavine: stalni Z vetrovi z potujočimi depresijami, padavin ni veliko, enakomerno razporejene, več pozimi zaradi ciklonov in ob gorstvih
- rastlinstvo: listnat gozd, travniško rastlinstvo, gosta poselitev

#### **Celinsko ali kontinentalno podnebje:**

- kje: v notranjosti
- temperature: temperaturna nihanja
- padavine: poletni viški, malo padavin

#### **Kontinentalno vlažno podnebje:**

- kje: v notranjosti in V obale kontinentov v zmerno toplem pasu
- temperature: proti S so poletje vedno hladnejša
- padavine: količina se zmanjšuje proti notranjosti, konvekcijske, nalivi
- rastlinstvo: listnati gozd, gosta poselitev

- **Kontinentalno polsuho in suho podnebje:**
- kje: osrčja celin, kjer je zavetrje velikih gorstev
- temperature: mrzle zime, temperaturna nihanja
- padavine: malo
- rastlinstvo: stepsko rastlinstvo, kmetijstvo – polsuho, puščavsko rastlinstvo – suho

#### **Zmerno hladno podnebje:**

- kje: S del kontinentov – 60. vzporednik
- temperature: kratka, mila poletja, mrzle, skrajna temperaturna nihanja
- padavine: malo padavin, višek poleti
- rastlinstvo: iglasti gozd

#### **PODNEBJA SUBPOLARNEGA PASU:**

- tundrsko ali subpolarno podnebje

#### **Tundrsko ali subpolarno podnebje:**

- kje: skrajni S Evrazije in Amerike
- temperature: dolga in mrzla zima, poletja hladna in kratka, ni tako zelo velikih nihanj
- padavine: zelo malo
- rastlinstvo: skromno tundrsko rastlinstvo, večno zamrznjena tla, tu živijo redka ljudstva (Eskimi, sibirski ljudstva, ...)

#### **PODNEBJA MRZLEGA ali POLARNEGA PASU:**

- podnebje večnega snega in ledu ali polarno podnebje

#### **Podnebje večnega snega in ledu ali polarno podnebje:**

- kje: Antarktiki, S ledeno morje, deli Grenlandije
- temperature: pod 0°C
- padavine: zelo malo padavin, če pa že so v obliki snega, ki se kopiči
- rastlinstvo: rastlinstva ni, ledena puščava, človek je tu le poredko, pa še to le zgolj na kakšnih raziskovalnih postajah

#### **GORSKA PODNEBJA:**

Gorsko podnebje nima nobenega podnebnega tipa, ker se razmere v gorah nenehno spreminjajo:

- temperatura: z višino upada
- padavine: z višino se večajo

Pomembna je tudi **lega**: **prisojnost/osojnost**, **izpostavljenost vetrovom** in **oddaljenost od morja**, najpomembnejša pa je **nadmorska višina**. Zaradi vseh teh dejavnikov so se izoblikovali podnebni višinski pasovi. Pomembna ločnica je **zgornja gozdna meja** – do tam uspeva gozd (1700 m pri nas). Druga pomembna ločnica pa je **snežna meja**, nad katero je večni sneg.